

3. Николаенко Д. В. Рекреационная география: Учебн. пособие для студ. высш. учебн. заведений / Д. В. Николаенко. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 288 с.
4. Покоłodна М. М. Рекреаційна географія: Навч. посібник / М. М. Покоłodна. – Х. : ХНАМГ, 2012. – 275 с.
5. Сажнева Н. М. Рекреаційна географія: Навчальний посібник / Н. М. Сажнева. – Мелітополь : Люкс, 2008. – 329 с.

Ірина Альбрехт

Науковий керівник:

к.п.н., доц. Макаренко І.Є.

ФОРМУВАННЯ ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ УЧНІВ ЗАСОБАМИ ІНТЕРАКТИВНИХ УРОКІВ

З огляду на реформи в освітній галузі, що проведені в Україні за 2017-2018 роки, та спрямовані на гуманізацію та демократизацію всього навчального процесу в школі, сучасний вчитель повинен опанувати методикою проведення різних видів нетрадиційних уроків, щоб підвищити загальний рівень якості навчання й рівень компетентностей учнів.

Слід зауважити, що інтерактивні уроки – це, насамперед, діалогове навчання, під час якого здійснюється взаємодія вчителя та учня. Вони приносять чималу користь, а саме:

- допомагають позбутися ярликів: кожен учень опиняється у нестандартній ситуації і може проявити себе творчо;
- сприяють підвищенню інтересу учнів до предмету;
- розвивають мислення, логіку, вчать дітей міркувати, приймати рішення і відповідати за власні вчинки;
- допомагають дітям знайти контакт один з одним, вчать працювати в команді, є хорошою профілактикою конфліктів між дітьми, вчать спілкуватися [1].

Окрім цього, нестандартні уроки характеризуються переміщенням цільової настанови уроку на особистість учня; пізнавальною діяльністю, яка будується на принципах взаємодії, співробітництва і співтворчості; використанням лише тієї інформації, що співвідноситься з можливостями і здібностями кожного учня [2].

Нетрадиційні уроки розвивають творчі здібності, залучають кожного учня в активний пізнавальний процес, формують здатність до самостійного, абстрактного і критичного мислення, а також підвищують позитивну мотивацію до навчання. На таких уроках діти набувають вміння дискутувати, приймати спільні рішення, покращують вміння спілкуватися,

робити доповіді. Замість понять «вивчити», «запам'ятати» для учнів стане основним «обдумати», «застосувати».

Учень на такому уроці більш успішно розвивається та є активним суб'єктом навчання, при чому ця активність – усвідомлена. Дитина знає, що саме їй потрібно робити та якими будуть результати її дій. На таких уроках всі, без винятку, учні включаються в заняття, завдяки чому з'являється інтерес до пізнання, що підвищує якість навчання.

З метою активізації пізнавальної діяльності учнів пропонуємо використовувати наступні методи проведення занять:

1. *Мозкова атака*. Цей метод ґрунтується на груповому формуванні ідеї розв'язання певної задачі. Група висуває якомога більше нових ідей, що сприяє створенню атмосфери невимушеності, змагальності та співробітництва. Заохочується будь-яка пропозиція, думка, ідея, забороняється критика і насмішки щодо них. Тільки після збирання всіх пропозицій починається їх оцінка, яка полягає у всебічному та об'єктивному аналізі і виборі найбільш оптимальної з них. Оптимальна кількість учасників для такого обговорення – 10 осіб. Тих учнів, які безпосередньо не беруть участі в продукуванні нових ідей, можна використати як експертів, спостерігачів та в інших ролях [3].

2. *«Мікрофон»*: ця технологія надає можливість кожному сказати щось швидко, по черзі, відповідаючи на запитання або висловлюючи власну думку чи позицію. Правила проведення: 1) говорити має тільки той, у кого є «символічний» мікрофон; 2) подані відповіді не коментуються і не оцінюються; 3) коли хтось висловлюється, решта не має права перебивати, щось говорити, вигукувати з місця [4].

3. *«Асоціативний куц»*: на початку роботи вчитель визначає одним словом тему, над якою проводитиметься робота, а учні згадують, що виникає в пам'яті стосовно цього слова. Спочатку висловлюються найстійкіші асоціації, потім - другорядні. Учитель фіксує відповіді у вигляді своєрідного «куца», який поступово «розростається». Цей метод універсальний, адже може використовуватися під час вивчення будь-якої навчальної дисципліни і на всіх етапах уроку. На уроках мови та читання побудова «асоціативного куца» може бути схемою, що поступово складається учнями під керівництвом учителя [4].

5. *Ігрові методи*. Вони привчають швидко оперувати засвоєним матеріалом, розвивають творчу активність учнів, роблять їхні знання більш свідомими, стійкими, бо потребують активізації набутих знань. До таких методів належать: ділові ігри (навчальні та дослідницькі), професійні ігри та інші.

Отже, сьогодні суспільству потрібні люди з актуальними знаннями, гнучкістю і критичністю мислення, творчою ініціативою, високим адаптаційним потенціалом. Для розвитку цих якостей спрямовані реформи

освіти в Україні, які передбачають доцільне використання інтерактивних методів навчання, шляхом проведення нестандартних уроків у школах.

Список використаних джерел:

1. Інтерактивні уроки у процесі навчання [Електронний ресурс]. – Режим доступу он-лайн: <https://infourok.ru/doklad-na-temu-nestandardnie-formi-provedeniya-urokov-dlya-povisheniya-motivacii-k-obucheniyu-1018547.html>
2. Кондрашова Л.В. Педагогіка в запитаннях і відповідях / Л.В.Кондрашова. – Київ, 2006. - 283 с.
3. Ягупов В.В. Педагогіка: навч. посібник / В.В.Ягупов. – К.: Либідь, 2002. – 457 с.
4. Як реалізувати ефективний інтерактивний урок? [Електронний ресурс]. - Режим доступу он-лайн: <http://osvita.ua/school/method/technol/6618/>

Вікторія Антонюк, Анастасія Ряба

Науковий керівник:

к.соц.н. доц. Бержанір А.Л.

ШАХРАЙСТВО ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

Шахрайство належить до давніх суспільно небезпечних діянь. Шахрайство охоплює широкий спектр порушень і незаконних дій, які характеризуються навмисним обманом або введенням в оману. Згідно з Міжнародними стандартами професійної практики внутрішнього аудиту шахрайство – це «...будь-яка незаконна дія, що характеризується обманом, приховуванням або порушенням довіри. Ці дії не пов'язані з загрозою насильства або фізичної сили. Шахрайства здійснюються сторонами і організаціями для одержання грошей, власності або послуг, для ухилення від сплати або втрати послуг або для забезпечення особистої чи ділової переваги» [1].

Шахрайство може бути скоєне співробітниками на будь-якому рівні в межах організацій, а також поза ними.

Специфічні характеристики мають прояви шахрайства в економічній сфері, зокрема, під час проведення аудиту. Шахрайство, в контексті проведення аудиту, означає шахрайські дії, що призводять до викривлення фінансової звітності. З ним пов'язано два види викривлень:

1) викривлення, що виникають як результат шахрайства при складанні фінансової звітності і, як правило, здійснюється керівництвом підприємства;